

ZARZĄDZANIE W PIELEŃNIARSTWIE

Zarządzanie przez jakość w podmiotach leczniczych

Zapewnienie jakości

- Pojęcie zapewnienia jakości pojawiło się w połowie XX wieku w Stanach Zjednoczonych wraz z wdrożeniem programów przemysłowych w sektorach: lotniczym, nuklearnym, kosmicznym i wojskowym.
- Za cel postawiono sobie zorganizowanie metodycznego i systematycznego zapobiegania przyczynom braku jakości poprzez zastosowanie rygorystycznych procedur na wszystkich etapach działalności przedsiębiorstwa.

Rozpowszechnienie zjawiska jakości

- Światowy charakter zmian w rozumieniu jakości.
  - Odwrócenie relacji między podażą a popytem.
    - Przyspieszenie wydarzeń technologicznych.
      - Rewolucja informatyczna.
  - Zmiana stosunków życiowych – każdy chce lepiej żyć.
    - Kompleksowość zarządzania.
- Konieczność poszukiwania bezpieczeństwa dla osób i dóbr poprzez ochronę środowiska.

Rozwój Total Quality Management (Zarządzanie przez jakość)

- II wojna światowa – podwyższanie funkcjonalności i precyzja wykonania japońskich wyrobów. Lata 50-te **E.Deming** i **J.Juran**.

TQM – wszechstronna filozofia postępowania mająca na celu poprawę konkurencyjności:

- Planowanie,
- Organizowanie,
- Zrozumienie każdego działania – operacji,
- Zaangażowanie każdego pracownika.

Wprowadzenie TQM wymaga:

- Zaangażowania i wsparcia najwyższego kierownictwa,
- Intensywnego szkolenia i uczestnictwa wszystkich zatrudnionych.

Główne zasady postępowania przy TQM

- Zaangażowanie w stałą poprawę,
- Filozofia „dobrze za pierwszym razem”,
- Szkolenia personelu w celu zrozumienia stosunków klient – dostawca,
- Zarządzanie systemami poprawy,
- Nowoczesny nadzór i edukacja w zakresie diagnozowania firmy,
- Zarządzanie procesami poprzez pracę zespołową,
- Eliminacja strachu i barier przed „nieznanym”,
- Systematyczne podejście do wprowadzania TQM.

Zasada 1 – 10 - 100

- 1** – Symbolicznie jedną jednostkę wydatkuje się na korygowanie i usuwanie usterek w miejscu ich powstania
- 10** – dziesięć razy więcej kosztuje rozwiązanie problemów braku wewnątrz przedsiębiorstwa przez kontrolę wykonywaną przez wyznaczone komórki kontroli jakości.
- 100** – koszt napraw szkód powstałych w efekcie użytkowania wyrobu/usługi przez klienta.

Jakość w usługach medycznych

Jakość usług medycznych może być oceniana z perspektywy:

- ◆ **Personelu,**
- ◆ **Pacjentów/ osób towarzyszących,**
- ◆ **Instytucji finansujących.**

Jakość w usługach medycznych

Dla personelu – samodzielna kontrola świadczonych usług

„Postęp w medycynie jest istotnie ogromny. W wielu przypadkach, w których jeszcze 25 lat temu medycyna była zupełnie bezradna, dziś już wiele możemy ..... zaszkodzić.”

**J. Kurkowski, Medycyna – problemy i interesy, Wyd. Śląskiej Akademii Medycznej, Katowice 1998,
str. 41**

Jakość w usługach medycznych

Dla pacjenta – najważniejszy jest wymiar osiągniętych rezultatów – powrót do zdrowia lub jego poprawa po opuszczeniu zakładu, a dopiero później ocenia tzw. twarde elementy usługi.

Cechy jakościowe oceniane przez pacjentów

- ◆ **Wyposażenie i urządzenia, ilość pracowników, ilość zużytych materiałów,**
- ◆ **Czas oczekiwania, czas wykonania usługi, czas trwania procesu świadczenia usługi,**
- ◆ **Higiena i bezpieczeństwo,**
- ◆ **Kwalifikacje personelu,**
- ◆ **Dostępność i komfort: estetyka otoczenia usługowego, uprzejmość, wychodzenie naprzeciw oczekiwaniom pacjentów,**
- ◆ **Informacje przekazywane na poszczególnych etapach świadczenia usługi pacjentom/ osobom towarzyszącym,**
- ◆ **Wyżywienie.**

Jakość w usługach medycznych

Dla instytucji finansujących – zagwarantowanie, aby pacjenci mieli zapewnione usługi medyczne zgodnie z aktualnym stanem wiedzy.

Jakość w usługach medycznych

Uwarunkowania wzrostu znaczenia jakości w działalności podmiotów leczniczych:

- ◆ **postęp technologiczny,**
- ◆ **złożoność procesów (potrzeba standaryzacji),**
- ◆ **wzrost kosztów udzielania świadczeń medycznych,**
- ◆ **wzrost świadomości pacjentów.**

Zewnętrzne systemy oceny opieki zdrowotnej w Polsce

- stworzone z myślą o ochronie zdrowia:
  - akredytacja
  - program zapewnienia jakości

- przystosowane do specyfiki ochrony zdrowia:
  - certyfikacja wg norm ISO
  - nagrody jakości EFQM

Porównanie akredytacji i certyfikacji ISO

	AKREDYTACJA	ISO
Zakres obowiązywania	Polska	Norma ma charakter międzynarodowy
Jednostka akredytacyjna/certyfikacyjna	Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia w Krakowie	Ponad 40 firm na rynku polskim
Okres ważności certyfikatu	3 lata	3 lata
Zakres wdrożenia	Cała placówka	Część lub całość
Standardy	Zarządzanie + standardy medyczne	Zarządzanie
Grupa sprawdzająca	Wizytatorzy	Auditorzy
Kontrola	Może być (nie musi)	Obowiązkowo raz w roku
Obszar zastosowania w służbie zdrowia	Lecznictwo zamknięte (POZ, ambulatoria)	Każda placówka bez względu na typ, ilość osób zatrudnionych
Osoba odpowiedzialna za jakość	Kierownik /dyr. ds. jakości	Pełnomocnik ds. Zapewnienia jakości Auditorzy wewnętrzni

ISO

International Organization for Standardization (1946 r)

*isos – równy, równać, dorównywać
„równać” do „standardu”*

Historia:

1959 r. – pierwsze normy wprowadzone przez Departament Obrony w USA

1963 r. – podstawa budowy programu jakości dla wszystkich dostawców armii amerykańskiej

**1970 r. – pierwsze normy państwowe brytyjskie i kanadyjskie
wymóg rządu brytyjskiego podczas budowy tunelu pod kanałem La Manche (BS 5750)**

**1985 r. – uporządkowanie norm w skali międzynarodowej
powołanie Komitetu Technicznego ISO/TC 176**

ISO International Organization for Standardization (1946 r)

Tabela
Liczba krajowych instytucji normalizacyjnych

OKRES	12/2004	12/2005	12/2006	12/2007	12/2008
LICZBA INST. CZŁONKOWSKICH	154	161	170	175	176

Źródło: The ISO Survey of Certifications – 2008

ISO

International Organization for Standardization

- 1986 r. – powstaje norma ISO 8402 – definicje i terminy**
kraje EWG i EFTA przyjmują normy europejskie EN 9000
- 1989 r. – opublikowana seria norm EN 45000 określająca zasady działania jednostek certyfikujących i laboratoriów badawczych**
- 1990 – 1992 – normy serii ISO 10011 zawierające wytyczne przeprowadzenia auditu**
- 1993 r. – ustanowione Polskie Normy będące odpowiednikiem norm EN serii 2900 i EN serii 45000**
- Lata kolejne przedruki norm międzynarodowych – PN – ISO 9001, 9002, 9003**
PN – ISO 8402,
- Według założeń normy ISO powinny być aktualizowane w przybliżeniu co 6 lat.**
aktualizacja 1994, aktualizacja 2000

Proces nowelizacji norm

- **1987 r** – pierwsze wydanie normy
- **1994 r.** – pierwsza „mała” nowelizacja
- **2000 r.** – druga „duża” nowelizacja (polskie wydanie PN-EN ISO 9001:2001)
- **2008 r.** – trzecia „mała” nowelizacja (polskie wydanie PN-EN ISO 9001:2009)
- **2015 r.** – czwarta „duża” nowelizacja (nie uwzględnia kosztów jakości zamiast tego zostanie wprowadzona karta zrównoważonych wyników BSC)

Nowelizacja norm przebiega według następującego procesu:

- **WDs (Working Drafts)** – projekty robocze opracowywane w **Working Groups**,
- **CD (Committee Draft)** – projekt normy **Komitetu Technicznego ISO**,
- ◆ **DIS (Draft International Standard)** – projekt normy międzynarodowej ankietowany w krajowych Komitetach Technicznych
- ◆ **FDIS (Final Draft International Standard)** – końcowy projekt normy ISO po ankiecie (przegłosowany i zatwierdzony do publikacji)

Struktura ISO serii 9000 - rok 1994

- ISO 8402 – Terminologia jakości
- ISO 9000 – Wytyczne wyboru i stosowania norm zarządzania jakością i zapewnienia jakości

- ISO 9001
- 9002   Modele systemu zapewnienia jakości
- 9003

- ISO 9004 – Zarządzanie jakością i elementy systemu jakości.
Wytyczne
- ISO 10011 – wytyczne dotyczące auditowania

Rodzina norm ISO serii 9000 – nowe normy

**ISO 9000:2005 – Systemy Zarządzania Jakością
– Podstawy i terminologia**

**ISO 9001:2008 – Systemy Zarządzania Jakością
- Wymagania**

**ISO 9004:2000 - Systemy Zarządzania Jakością
Wytyczne doskonalenia funkcjonowania**

**ISO 19 011: 2003 - Wytyczne dotyczące auditowania systemów
zarządzania jakością i/lub zarządzania środowiskowego**

Struktura ISO serii 9000 – Normy i Raporty Techniczne

Wskazówki szczegółowe systemu zarządzania jakością

ISO 10005 – Wytyczne do sporządzania planów jakości

ISO 10006 – Wytyczne do zarządzania projektami

ISO 10007 – Wytyczne do zarządzania konfiguracją

**ISO 10012 – Wymagania zapewnienia jakości dla urządzeń
pomiarowych**

ISO 10013 - Wytyczne do opracowania księgi jakości

ISO 10014 – Wytyczne do zarządzania ekonomiką jakości

ISO 10015 – Wytyczne do szkolenia

ISO 10017 – Wytyczne dla metod statystycznych

ISO 10018 – Wytyczne dotyczące reklamacji

Tabela

Liczba wydanych certyfikatów ISO 9001:2000/2008

OKRES WYDANE CERTYFIKATY	12/2004	12/2005	12/2006	12/2007	12/2008
Certyfikaty wydane na całym świecie	660 132	773 867	896 929	951 486	982 832
Wzrost w ujęciu rok do roku	162 213	113 735	123 062	54 557	31 346

Źródło: The ISO Survey of Certifications – 2008, str. 20

Tabela

Udział poszczególnych regionów świata w wydanych certyfikatach ISO 9001: 2000/ 2008

REGION ŚWIATA	OKRES	12/2004	12/2005	12/2006	12/2007	12/2008
Afryka i Wschodnia Azja		4,76	6,24	7,96	8,29	7,44
Europa		48,59	48,76	46,24	45,35	46,33
Środkowa i Południowa Ameryka		2,58	2,91	3,28	4,14	4,06
Ameryka Północna		7,57	7,71	6,84	5,00	4,87
Daleki Wschód		33,47	31,93	33,51	36,30	36,28
Australia i Nowa Zelandia		3,03	2,47	2,18	0,92	1,02

Źródło: The ISO Survey of Certifications – 2008,

Cele nowelizacji normy ISO 9001:2000

- **Poprawa czytelności normy** - łatwiejsze stosowanie (w wielu punktach dodano UWAGI ułatwiające zrozumienie lub wyjaśnienie wymagań, których dotyczą). UWAGI w ISO 9001 są wytycznymi, a nie obligatoryjnymi wymaganiami.
- **Większa kompatybilność z nową normą ISO 14001:2004** (ISO 9001:2000 cytuje „starą” normę ISO 14001:1996, co powoduje np. brak odniesień do nowego punktu 4.5.2 tego standardu dot. oceny zgodności z wymaganiami prawnymi).
- **Poprawa spójności normy** - więcej odniesień do mających zastosowanie wymagań prawnych (ustawy, rozporządzenia) i innych w tym wewnętrznych wymagań organizacji.

Zmiany o charakterze ogólnym w ISO 9001:2008

1. W całej normie wprowadzono sformułowanie „wymagania ustawowe i przepisów” (*statutory and regulatory requirements*), które oznaczają „wymagania prawne” (*legal requirements*).
2. W całej normie rozszerzono wymagania systemowe o wymagania ustawowe (*statutory*). → kompatybilność z normą ISO 14001, wymagającą okresowej oceny zgodności z mającymi zastosowanie wymaganiami prawnymi.
3. W całej normie „wyposażenie do monitorowania i pomiarów” zmieniono na „sprzęt do monitorowania i pomiarów”
4. W całej normie oprócz podejścia procesowego podkreślono rolę biznesu i związanych z nim celów finansowych
5. W całej normie „jakość wyrobu” zastąpiono „zgodność wyrobu”

Zmiany o charakterze ogólnym w ISO 9001:2008

6. Zmiana liczby wymaganych procedur.
7. Konieczność opracowania mapy procesów.
8. Klient wewnętrzny i zewnętrzny (badania satysfakcji).
9. Nadzór nad własnością klienta to także ochrona danych osobowych.
10. Pełnomocnik musi być członkiem organizacji.
11. Wskazano na znaczenie wymaganych kompetencji

Tabela

Struktura certyfikatów ISO 9001:2000/2008 wydanych w poszczególnych branżach na całym świecie

OKRES BRANŻA	12/2004	12/2005	12/2006	12/2007	12/2008
tekstyli	10 131	11 024	11 892	12935	6 404
farmaceutyczna	1943	2 757	3 061	3 062	2 722
handel hurtowy i detaliczny	35 380	43 971	44 620	51 185	46 180
gastronomia i hotelarstwo	2 924	3 557	3 875	4 186	3 437
technologie informatyczne	11 412	12 785	13 674	16 962	12 505
edukacja	9 625	12 607	13 200	14 832	16 242
opieka zdrowotna i opieka socjalna	10 295	13 389	14 180	16 516	19 712

Źródło: The ISO Survey of Certifications – 2008,

Definicja jakości według znowelizowanej normy:

Jakość – stopień, w jakim zbiór inherentnych właściwości spełnia wymagania.

Inherentny – w sposób nierozwalny związany z wyrobem,
produkt – to cechy np. fizyczne, chemiczne (np. smak, zapach)
usługa – to np. czas jej wykonania, uprzejmość, ilość błędów
**(spełnia) wymagania – potrzeba lub oczekiwanie, które zostało ustalone
zwyczajowo lub jest obowiązkowe,**
stara norma (1994 r) – jakość jako wyspecyfikowanie spełnionych wymagań
nowa norma – określenie wymagań wypowiedzianych i nie wypowiedzianych

Terminologia

Normy ISO serii 9000 wersja 1994

- **Poddostawca**
- **Dostawca**
  - **Klient**

Normy ISO serii 9000 wersja 2000

- **Dostawca**
- **Organizacja**
  - **Klient**

Terminologia

Dostawca - zgodnie z normą ISO: 2008, to organizacja lub osoba która dostarcza wyrób.

Organizacja – grupa ludzi i infrastruktura, z przypisaniem odpowiedzialności, uprawnień i powiązań.

Klient – organizacja lub osoba, która otrzymuje wyrób.

Wyrób – wynik procesu (produkt lub usługa).

Terminologia

Zadowolenie klienta – percepcja klienta dotycząca stopnia, w jakim jego wymagania zostały spełnione.

Najwyższe kierownictwo – osoba lub grupa osób, które na najwyższym szczeblu kierują organizacją i ją nadzorują.

Zarządzanie jakością – skoordynowane działania dotyczące kierowania organizacją i jej nadzorowania w odniesieniu do jakości.

Planowanie jakości – część zarządzania jakością ukierunkowana na ustalenie celów dotyczących jakości i określająca procesy operacyjne i związane z nimi zasoby niezbędne do osiągnięcia celów dotyczących jakości.

Zapewnienie jakości - część zarządzania jakością ukierunkowana na zapewnienie zaufania, że wymagania dotyczące jakości będą spełnione.

Doskonalenie jakości – część zarządzania jakością ukierunkowana na zwiększenie zdolności do spełnienia wymagań dotyczących jakości.

Terminologia

Procedura – ustalony sposób przeprowadzenia działania lub procesu.

Identyfikowalność – zdolność do prześledzenia historii, zastosowania lub lokalizacji tego co jest przedmiotem rozpatrywania.

Działanie zapobiegawcze – działanie w celu wyeliminowania przyczyny potencjalnej niezgodności lub innej potencjalnej sytuacji niepożądaney.

Działanie korygujące – działanie w celu wyeliminowania przyczyny wykrytej niezgodności lub innej niepożądaney sytuacji.

Korekcja – działanie w celu wyeliminowania wykrytej niezgodności.

Dowód obiektywny – dane potwierdzające istnienie lub prawdziwość czegoś.

Weryfikacja – potwierdzenie przez przedstawienie dowodu obiektywnego, że zostały spełnione wyspecyfikowane wymagania.

Walidacja – potwierdzenie, przez przedstawienie dowodu obiektywnego, że zostały spełnione wymagania dotyczące konkretnego zamierzonego użycia lub zastosowania.

Terminologia

- **Informacja (3.7.1.)** - Znaczące dane
- **Specyfikacja (3.7.3.)** - Dokument, w którym podano wymagania
- **Księga jakości (3.7.4.)** - Dokument, w którym określono system zarządzania jakością organizacji
- **Plan jakości (3.7.5.)** - Dokument specyfikujący, które procedury i związane z nimi zasoby należy zastosować, kto i kiedy ma je realizować w odniesieniu do określonego przedsięwzięcia
- **Zapis (3.7.6.)** - Dokument, w którym przedstawiono uzyskane wyniki lub dowody przeprowadzonych działań
- **Procedura (3.4.5.)** - Określony sposób przeprowadzenia działania lub procesu (procedura może być udokumentowana lub nie)

Przesłanki stosowania norm serii 9000

Normy ISO serii 9000 nie są normami technicznymi, opisującymi parametry techniczne, jakie winien spełniać produkt lub usługa. Normy te regulują zasady organizacyjne przedsiębiorstwa/ zakładu, które mają zapewnić odpowiednią jakość produktu lub usługi.

Są to normy właściwego zarządzania.

Proces uzyskania certyfikatu ISO

Wdrożenie

Szkolenia

konsultant

firma
consultingowa

Dokumentacja

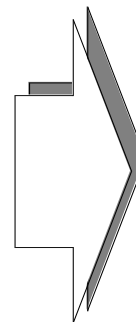
organizacja
sama

konsultant

firma
consultingowa

Audit certyfikacyjny

Firma
certyfikująca

Największe firmy certyfikujące w Polsce

Lp.	Firma
1	<u>"Cobrabid" Sp. z o.o. Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Aparatury Badawczej i Dydaktycznej</u>
2	BSI Management Systems Sp. z o.o. Oddział w Polsce
3	Bureau Veritas Certification Polska Sp. z o.o. (BVQI Polska)
4	Centralny Ośrodek Badawczo-Rozwojowy Przemysłu Betonów "CEBET"
5	Centralny Instytut Ochrony Pracy - Państwowy Instytut Badawczy Ośrodek Certyfikacji Wyrobów i Systemów Zarządzania
6	DAS Polska, <u>DAS Certification Ltd.</u>
7	DEKRA Certification Sp. z o.o.
8	DNV - <u>Det Norske Veritas</u>
9	DQS Polska Sp. z o.o.
10	"EURO-CERT" Spółka z o.o. Zakład Badań i Certyfikacji
11	EURONIS CERTIFICATION Sp. z o.o.
12	Germanischer Lloyd Industrial Services Polska Sp. z o.o.
13	Główny Instytut Górnictwa Jednostka Certyfikująca
14	IMQ S.A.
15	Instytut Ceramiki i Materiałów Budowlanych Oddział Betonów CEBET w Warszawie Jednostka Certyfikująca
16	Instytut Mechanizacji Budownictwa i Górnictwa Skalnego Ośrodek Certyfikacji
17	Instytut Nafty i Gazu Biuro Certyfikacji
18	Instytut Spawalnictwa Ośrodek Certyfikacji
19	Instytut Techniki Budowlanej Zakład Certyfikacji
20	ISOCERT Sp. z o.o.
21	KEMA Quality Polska Sp. z o.o.
22	Lloyd's Register Quality Assurance Polska Sp. z o.o.

Największe firmy certyfikujące w Polsce

Lp.	Firma
23	NEPCon Sp. z o.o. Biuro Certyfikacji
24	NIS-ZERT Polska Sp. z o.o.
25	Ośrodek Badań Atestacji i Certyfikacji OBAC Sp. z o.o.
26	Ośrodek Badawczo-Rozwojowy "PREDOM-OBR,, Biuro Certyfikacji PREDOM-OBR
27	Polska Akademia Jakości Cert Sp. z o.o.
28	Polska Izba Handlu Zagranicznego Certyfikacja Sp. z o.o.
29	Polski Rejestr Statków S.A. Biuro Certyfikacji
30	<u>Polskie Centrum Akredytacji</u>
31	Polskie Centrum Badań i Certyfikacji S. A. Zakład Certyfikacji Systemów Zarządzania
32	Polskie Centrum Certyfikacji PCC-CERT Sp. z o.o.
33	Polskie Centrum Certyfikacji Sp. z o.o.
36	SGS Polska Sp. z o.o.
37	SIPM CERT
38	<u>Stowarzyszenie Elektryków Polskich Biuro Badawcze ds. Jakości</u>
39	Transportowy Dozór Techniczny Jednostka Certyfikująca TDT-CERT
40	TUV Nord Polska Sp. z o.o. Jednostka Certyfikująca Systemy
41	TUV Rheinland Polska Sp. z o.o.
42	TÜV SÜD Polska Sp. z o.o.
43	Urząd Dozoru Technicznego Jednostka Certyfikująca Systemy Zarządzania UDT-CERT
44	Zakład Systemów Jakości i Zarządzania
45	ZETOM-CERT Sp z o.o.

Korzyści z wdrożenia norm ISO serii 9000

1. Wzrost wiarygodności w opinii instytucji współpracujących i klientów posiadanie certyfikatu jest coraz częściej kryterium wyboru placówki,
2. Poprawa wizerunku firmy,
3. Racjonalizacja elementów zarządzania i organizacji pracy,
4. Szybkie i skuteczne identyfikowanie i rozwiązywanie problemów,
5. Wzrost motywacji personelu, uporządkowanie procesów w organizacji,
6. Ograniczenie strat wynikających z niedopasowania wyrobu lub usługi do wymagań rynku,
7. W przypadku odpowiedzialności sądowej za jakość usługi można przy udokumentowanym systemie uwolnić się od winy lub ją zminimalizować,
8. Obniżenie kosztów braków wewnętrznych i błędów związanych z udzielaniem świadczeń,
9. Wzrost konkurencyjności świadczonych usług,
10. Posiadanie certyfikatu wpływa na zwiększenie szans podczas pozyskania środków finansowych, wpływa na zwiększenie szans podczas przetargów.

Dokumentacja dotycząca systemu powinna obejmować:

- Udokumentowane deklaracje dotyczące polityki jakości i celów związanych z jakością,
- Księgę jakości,
- Udokumentowane procedury wymagane przez tę normę,
- Dokumenty potrzebne organizacji do zapewnienia efektywnego planowania, działania i sterowania procesami przebiegającymi w zakładzie,
- Zapisy wymagane przez normę.

Piramida dokumentacji systemu zarządzania jakością

Księga jakości

- Opis zakresu działalności obejmowanego przez system zarządzania jakością, łącznie ze szczegółami dotyczącymi dopuszczalności jakichkolwiek ograniczeń zakresu.
- Udokumentowane procedury określone dla systemu zarządzania jakością lub powołanie się na nie.
- Opis wzajemnych oddziaływań procesów systemu zarządzania jakością.

Księga jakości

Księga jakości – jest najbardziej ogólnym określeniem omawianego dokumentu, przy założeniu, że jest on stosowany zarówno dla potrzeb zarządzania, jak również zapewnienia jakości, wewnątrz i na zewnątrz organizacji.

Księga zarządzania jakością – jest dokumentem ustalającym politykę jakości i opisującym systemy jakości w przedsiębiorstwie tylko do użytku wewnętrznego; w takim przypadku księga może zawierać elementy analizy kosztów jakości, marketingu i odpowiedzialności za wyrób/ usługę, może także gromadzić lub przywoływać dokumenty zawierające informacje poufne.

Księga zapewnienia jakości – jest to dokument ustalający politykę jakości i opisujący system jakości na użytek zewnętrzny; opracowana jest w celu udostępnienia klientom zewnętrznym, w przypadku gdy księga zarządzania jakością nie powinna być udostępniana na zewnątrz organizacji.

Księga jakości zawiera zazwyczaj:

- Politykę jakości,
- Deklarację kierownictwa,
- Zakres odpowiedzialności i uprawnień oraz wzajemne zależności personelu, który zarządza, wykonuje, sprawdza lub analizuje prace wpływające na jakość,
- Przedstawienie procesów realizowanych w organizacji oraz ich wzajemne zależności – charakterystykę systemu zarządzania jakością,
- Procedury zarządzania jakością lub odwołanie do właściwych procedur rozwijających treść księgi,
- Charakterystykę ograniczeń zakresu systemu w organizacji,
- Opis wzajemnych oddziaływań procesów systemu zarządzania jakością,
- Oświadczenia dotyczące przeglądu, aktualizacji, nadzorowania księgi jakości.

Procedury systemu zarządzania

- **Cel** – jaki sobie stawiamy i który chcemy osiągnąć dzięki opracowaniu i wdrożeniu danej procedury,
- **Zakres stosowania** – precyzuje zakłady, komórki, obszar stosowania dokumentu, jak również proces, którego dotyczy,
- **Dokumenty nadrzędne i związane** – wskazują dokumenty bazowe, np. ISO 9001, oraz inne np. instrukcje, plany, formularze związane z daną procedurą,
- **Odpowiedzialność** – wskazują osoby funkcjonalnie odpowiedzialne za realizację czynności składających się na daną procedurę,
- **Realizację** – jeżeli jest to możliwe, w układzie chronologicznym, wskazane są etapy realizacji procedury,
- **Zapisy** – wymienione zostają zapisy, jakie są stosowane przy realizacji danej procedury,
- **Załączniki** – jeżeli procedura zawiera załączniki, są one wymienione,
- **Zmiany** – miejsce, w którym specyfikowane są wszelkie różnice w stosunku do wersji wcześniejszej.

Instrukcje zapewnienia jakości

Zgodnie z wymaganiami normy należy opracować instrukcje, dokumenty szczegółowo mówiące o tym, jak poszczególne działania powinny być realizowane. Można wyróżnić:

Instrukcje systemowe

Są niejako rozwinięciem procedur. Dokładnie opisują, jak wykonać określone działania, jak kontrolować, nadzorować, kwalifikować itd. Powinny szczegółowo nakreślać realizację założeń opisanych w procedurach, podobnie jak one muszą podlegać ścisłemu nadzorowi.

Instrukcje techniczne

Są częścią procesów technologicznych, przez co również systemu, wyrażają zależność „człowiek – urządzenie”. Tak jak pozostałe dokumenty powinny być kompletne i podlegać nadzorowi.

Zawartość normy

- 1. Zakres normy**
- 2. Podstawy systemów zarządzania jakością – norma powołana**
- 3. Terminy i definicje**
- 4. System zarządzania jakością**
  - 4.1. Wymagania ogólne
  - 4.2. Wymagania dotyczące dokumentacji
- 5. Odpowiedzialność kierownictwa**
  - 5.1. Zaangażowanie kierownictwa
  - 5.2. Orientacja na klienta
  - 5.3. Polityka jakości
  - 5.4. Planowanie
  - 5.5. Odpowiedzialność, uprawnienia i komunikacja
  - 5.6. Przegląd zarządzania

Zawartość normy

6. Zarządzanie zasobami

- 6.1. Zapewnienie zasobów
- 6.2. Zasoby ludzkie
- 6.3. Infrastruktura
- 6.4. Środowisko pracy

7. Realizacja produktu

- 7.1. Planowanie i realizacja wyrobu
- 7.2. Procesy związane z klientem
- 7.3. Projektowanie i rozwój
- 7.4. Zakupy
- 7.5. Produkcja i dostarczanie usługi
- 7.6. Nadzorowanie wyposażenia do monitorowania i pomiarów

Zawartość normy

8. Pomiary, analiza i doskonalenie

- 8.1. Postanowienia ogólne
- 8.2. Monitorowanie i pomiary
- 8.3. Nadzór nad wyrobem niezgodnym
- 8.4. Analiza danych
- 8.5. Doskonalenie

ISO 9000

Systemy zarządzania jakością. Podstawy i terminologia

W normie sformułowano 8 zasad zarządzania jakością:

Skupienie uwagi na kliencie

Każda organizacja zależy od swoich klientów dlatego istotne jest rozpoznanie ich obecnych i przyszłych potrzeb.

Przywództwo

Przywódcy harmonizują cele i kierunki działania organizacji oraz stwarzają warunki pracy sprzyjające wzrostowi zaangażowania ze strony podległego personelu.

Zaangażowanie ludzi

Pracownicy stanowią o istocie organizacji i są jej najcenniejszym zasobem.

Podejście procesowe

Pożądaný rezultat jest osiąganý sprawniej, jeżeli cała działalność i związane z nią zasoby są zarządzane jak proces.

ISO 9000

Systemy zarządzania jakością. Podstawy i terminologia

Systemowe podejście do zarządzania

Identyfikacja, zrozumienie i zarządzanie powiązаныmi ze sobą procesami jak systemem wpływa na sprawność i skuteczność w osiągnięciu celów przez organizację.

Ciągle doskonalenie

Ciągle usprawnianie działalności organizacji powinno stanowić stały cel organizacji.

Rzeczowe podejście do podejmowanych decyzji

Wszelkie decyzje powinny być podejmowane w oparciu o analizę danych i informacji.

Wzajemne korzystne stosunki z dostawcami

Istotne znaczenie w procesie zarządzania organizacją ma kształtowanie relacji z różnymi grupami odniesienia.

DEFINICJA JAKOŚCI W USŁUGACH MEDYCZNYCH

Stopień w jakim każde świadczenie zdrowotne udzielane pacjentowi, dostarczane zgodnie z aktualnym stanem wiedzy, podnosi prawdopodobieństwo uzyskania pożądanego wyniku opieki i redukuje prawdopodobieństwo niepożądanych rezultatów.

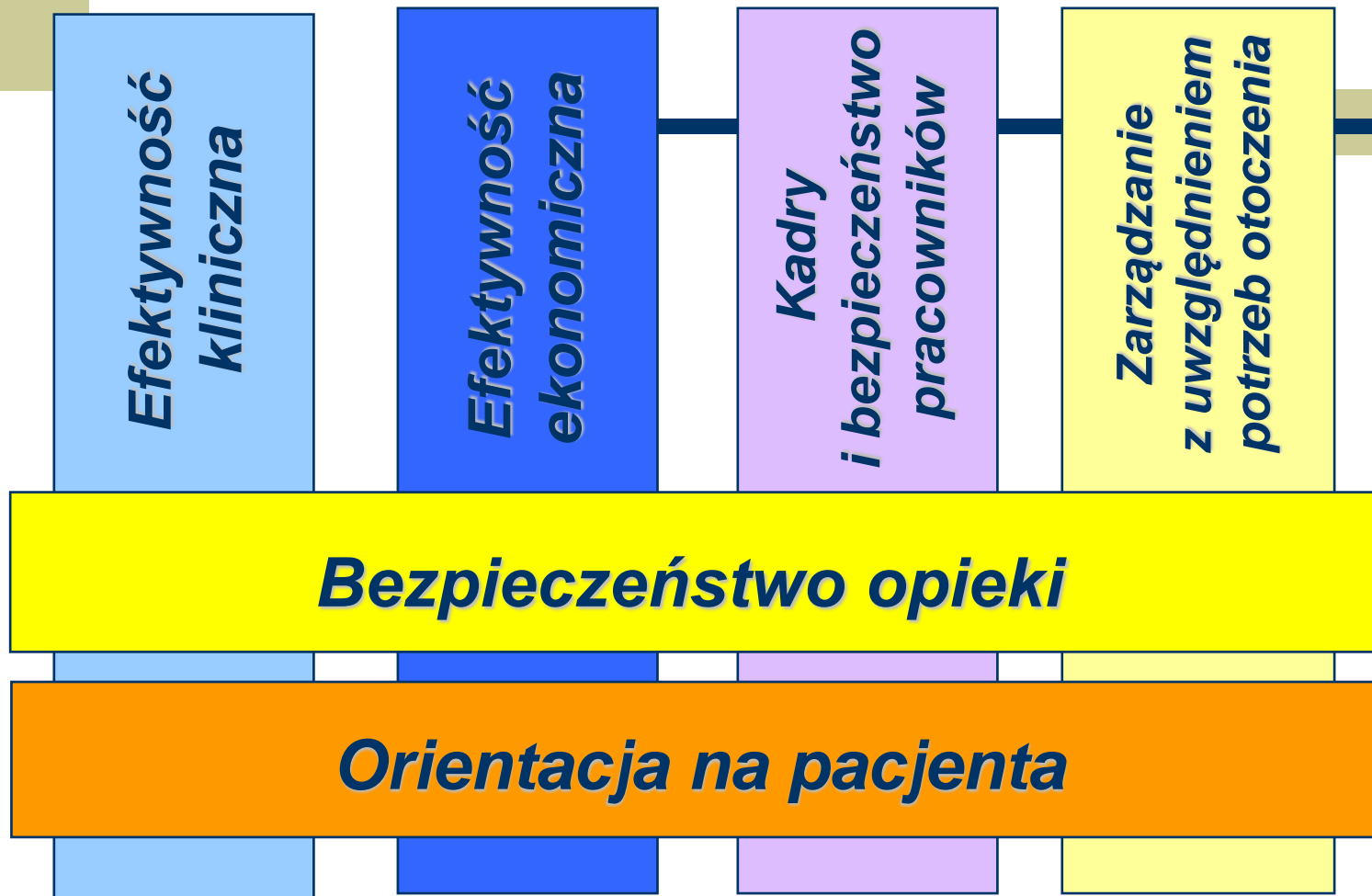
Od czego zależy jakość opieki zdrowotnej?

- Kwalifikacji świadczeniodawców
- Bezpieczeństwa stosowanych technologii i procedur medycznych
- Dostępności bez względu na czas i miejsce
- Zapewnienia ciągłości opieki
- Dostosowania opieki do potrzeb pacjenta
- Skuteczności
- Wydajności
- Satysfakcji z opieki

UKIERUNKOWANIE NA JAKOŚĆ

- Należy odejść od stereotypowego utożsamiania jakości z wykonywaniem kontroli
- Pamiętajmy: jakość to również stałe zadowolenie pacjenta
- Podnoszenie jakości to najtańsza droga do poprawy wyników ekonomicznych, należy liczyć koszty jakości
- Potwierdzona jakość to narzędzie dla pozyskania pacjenta
- Monitorowanie jakości to zasadniczy element systemu ciągłej oceny jakości

Model wymiarów jakości wg WHO

Opieka zdrowotna w Unii Europejskiej

- ❑ Art.152 Traktatu z Amsterdamu z 2.10.97 (wszedł w życie 1.05.1999) – określa kompetencje UE w zakresie ochrony zdrowia
- ❑ Pkt. 5 Art.152 – Wspólnota w pełni respektuje odpowiedzialność państw członkowskich za organizację, finansowanie i dostarczanie usług zdrowotnych i opieki medycznej

Nie istnieją wspólnotowe wymogi stawiane placówkom ochrony zdrowia

EUROPA DZIŚ

- ❑ Swobodny przepływ ludzi,
- ❑ Poszukiwanie podmiotów mogących zrealizować planowane zabiegi medyczne (np. ortopedia, stomatologia usługi sanatoryjne),
- ❑ Polityka rządów krajów członkowskich UE mająca na celu ochronę własnych systemów opieki zdrowotnej,
- ❑ Wzrost świadomości pacjentów na temat jakości i bezpieczeństwa opieki.

EUROPEAN COMMISSION
HEALTH & CONSUMER PROTECTION
DIRECTORATE-GENERAL
Directorate C - Public Health and Risk
Assessment
C5 - Health strategy

RADA EUROPY

Rekomendacja Rec (2006)7

Komitetu Ministrów dla państw członkowskich na temat zarządzania bezpieczeństwem pacjenta i zapobiegania zdarzeniom niepożądanym w opiece zdrowotnej

(Przyjęta przez Komitet Ministrów dnia 24 maja 2006 roku. na 95 spotkaniu delegowanych przedstawicieli ministrów)

„Zaleca się, aby rządy państw członkowskich zgodnie ze swoimi kompetencjami zapewniły, że *bezpieczeństwo pacjenta stanowi podstawę wszystkich istotnych działań polityki zdrowotnej, a w szczególności polityki poprawy jakości (...)*”

RECOMMENDATION TO THE HIGH LEVEL GROUP ON HEALTH SERVICES AND MEDICAL CARE ON IMPROVING PATIENT SAFETY IN THE EUROPEAN UNION, FROM THE PATIENT SAFETY WORKING GROUP

REKOMENDACJA GRUPY ROBOCZEJ DS. BEZPIECZEŃSTWA PACJENTA DLA GRUPY WYSOKIEGO SZCZEBŁA DS. USŁUG ZDROWOTNYCH I OPIEKI MEDYCZNEJ NA TEMAT POPRAWY BEZPIECZEŃSTWA PACJENTA W UNII EUROPEJSKIEJ

„Kluczowe obszary działania zalecane krajom członkowskim: *umocowanie bezpieczeństwa pacjenta w programach narodowej polityki zdrowotnej i zapewnienie że znajdzie się ono u podstaw programu jakości w opiece zdrowotnej na poziomie kraju, regionu i poziomie lokalnym*”.

AKREDYTACJA

łac. Credo - wierzę

ACCREDITO – zawierzać, zaufać

AKREDYTACJA – udzielenie dowodu zaufania, uwierzytelnienie

Oficjalne zawierzenie szpitalowi, że jak najlepiej spełnia swoje funkcje wobec pacjentów.

AKREDYTACJA

to usystematyzowany proces zewnętrznej oceny jednostek ochrony zdrowia prowadzony w oparciu o dostępne i opublikowane standardy, nakierowany na stymulowanie poprawy jakości i bezpieczeństwa opieki.

Ocena dotyczy placówki jako funkcjonalnej całości: przeglądowi podlega pełne spektrum działalności klinicznej, zarządzania i administracji.

AKREDYTACJA

- ❑ Najdłużej funkcjonujący i najbardziej rozpowszechniony proces zewnętrznej oceny organizacji opieki zdrowotnej
- ❑ Dokonywana w formie oceny rówieśniczej przez zewnętrznych wizytatorów mających doświadczenie zawodowe związane z medycyną
- ❑ Standardy akredytacyjne opracowane przez pracowników ochrony zdrowia dla opieki zdrowotnej
- ❑ Samoocena – nieodłączny element systemu, niezbędna w dostosowaniu dotychczasowej praktyki do wymogów standardów akredytacyjnych

AKREDYTACJA W EUROPIE

unormowania prawne

- ❑ Programy bez uregulowań prawnych: Dania, Niemcy, Portugalia, Hiszpania, Wielka Brytania
- ❑ Programy dobrowolne: Holandia (1996), Polska (1997), Bułgaria (1999), Szwajcaria (1996), Bośnia (2004), Łotwa (1997), Litwa (1997-obowiązkowa, 1998-dobrowolna), Irlandia (2002), Kyrgistan (1999)
- ❑ Programy obowiązkowe: Francja (1996), Włochy (1999), Wielka Brytania (Szkocja 1998), Chorwacja

Źródło: Charles D Shaw, Accreditation in European Health Care, United Kingdom, 2004.

AKREDYTACJA W EUROPIE

Pierwsze Wizyty	Kraj
1990	Wielka Brytania
1995	Finlandia
1996	Hiszpania
1997	Czechy
1998	Polska, Szwajcaria
1999	Francja, Łotwa, Holandia, Włochy Lombardia,
2000	Portugalia,
2001	Niemcy, Bułgaria
2002	Dania, Irlandia, Kyrgistan
2003	Bośnia
2004	Chorwacja
2007	Albania

PROGRAMY AKREDYTACJI

- ❑ **Adaptacja sprawdzonych programów akredytacyjnych (procentowy wpływ poszczególnych modeli na tworzone standardy: USA-33%, Kanada-23%, Wielka Brytania-15%, Australia-9%)**
- ❑ **Dołączanie elementów EFQM i ISO (10%)**
- ❑ **W 2002 – 41% europejskich programów akredytacyjnych dostosowywanych do wymogów ALPHA; w 2004 – 65%.**

Źródło: Charles D Shaw, Accreditation in European Health Care, United Kingdom, 2004.

AKREDYTACJA – HISTORIA ŚWIAT

- ❑ 1926 – opublikowanie pierwszego zestawu standardów
- ❑ 1951 – Komisja Wspólna ds. Akredytacji Szpitali (Joint Commission on Accreditation of Hospitals - JCAH) – niezależna organizacja akredytująca
- ❑ 1966 - Początek akredytacji opieki długoterminowej
- ❑ 1970 – początek akredytacji opieki psychiatrycznej
- ❑ 1987 – zmiana nazwy JCAH na Komisja Wspólna ds. Akredytacji Organizacji Opieki Zdrowotnej (Joint Commission on Accreditation of Healthcare Organization – JCAHO)

Obecnie: ok. 90% amerykańskich szpitali poddaje się regularnie ocenie akredytacyjnej. System jest dobrowolny. Stymulanty: polityka płatnika oraz wymogi dla specjalizacji - tylko szpitale akredytowane.

- ◆ www.jcaho.org

AKREDYTACJA – HISTORIA POLSKA

- ❑ 1996 Opracowanie pierwszego zestawu standardów
- ❑ 1997 Przeprowadzanie wizyt testowych
- ❑ 1998 Prowadzenie regularnych wizyt akredytacyjnych
- ❑ 2000 Opracowanie standardów do szpitali psychiatrycznych
- ❑ 2002 Opracowanie standardów dla POZ
- ❑ 2004 Początek akredytacji dla POZ
- ❑ 2008 Nowe standardy akredytacyjne

Obecnie 10% jednostek poddaje się regularnej ocenie akredytacyjnej

Centrum Monitorowania Jakości w Ochronie Zdrowia (CMJ)

- ❑ Powołane w 1994 roku jako jednostka budżetowa podległa Ministrowi Zdrowia, w sposób systemowy wprowadza programy poprawy jakości w ochronie zdrowia
- ▶
- ❑ Jest Ośrodkiem Współpracy z WHO w zakresie rozwijania jakości i bezpieczeństwa w systemach ochrony zdrowia, wskaźników poprawy dla szpitali
- ❑ Uczestniczy w Europejskiej Sieci Instytutów i Centrów Jakości (European Network of Quality Institutes – ENQI)

AKREDYTACJA

DEDYKOWANA OPIECE ZDROWOTNEJ

Standardy akredytacyjne koncentrują się na krytycznych obszarach funkcjonowania organizacji udzielającej świadczeń zdrowotnych,

wdrażanie standardów

POPRAWIA

JAKOŚĆ I BEZPIECZEŃSTWO OPIEKI

AKREDYTACJA

Przesłanki ubiegania się u uzyskanie statusu jednostki akredytowanej:

- **Kontraktowanie świadczeń z NFZ – listy rankingowe**
- **Projekt nowelizacji ustawy o działalności leczniczej**

Art. 1 pkt 9

Jeżeli podmiot leczniczy posiada certyfikat akredytacyjny w rozumieniu ustawy z 6.11.2008 o akredytacji w ochronie zdrowia w zakresie lecznictwa szpitalnego, suma ubezpieczenia w odniesieniu do jednego łóżka szpitalnego jest pomniejszana o 10 %

- **Projekt ustawy dotyczącej jakości w działalności leczniczej**

Dostęp do środków publicznych mająć wyłącznie podmioty posiadające wdrożony system jakości (wskazanie raczej na Akredytację CMJ)

Podstawowe założenia systemu akredytacji

1. Dobrowolne uczestnictwo:

- dobrowolne zgłoszenie chęci ubiegania się o status szpitala akredytowanego,
- przygotowanie wniosku,
- poddanie się przeglądowi przez wizytatorów wyznaczonych przez Ośrodek Akredytujący.

2. **Oparcie o standardy** – porównanie faktycznego stanu działania z wzorcem, jaki stanowią standardy.

3. **Cel edukacyjny** – publikacja standardów, przeprowadzenie szkoleń, wydawanie publikacji i biuletynów, współpraca między szpitalami,

Podstawowe założenia systemu akredytacji

4. **Autonomiczność** – w zakresie procedury i podejmowanych decyzji akredytacyjnych, system akredytacji jest niezależny.

5. **Postępowanie zgodne z procedurą** – procedury określają:

- tryb zgłaszania do akredytacji,
- zasady przygotowania do przeglądu,
- przebieg przeglądu,
- sposób oceny, metody ustalania decyzji.

6. **Jawność i równość zasad oceniania i podejmowania decyzji** – jednakowe zasady oceniania i podejmowania decyzji.

Zalety i korzyści wynikające z akredytacji

- Stymulacja poprawy jakości opieki nad pacjentem,
- Zwiększenie zaufania społecznego do szpitala,
- Wspieranie edukacji personelu, podnoszenie kwalifikacji,
- Poprawa strategii marketingowej,
- Pomoc w uzupełnianiu źródeł finansowania,
- Zwiększenie dostępności do opieki,
- Kreowanie trendów w opiece zdrowotnej,
- Identyfikacja szpitali najlepszych i korzystanie z ich wiedzy i doświadczeń (uczenie się od najlepszych),
- Popularyzacja dobrych wzorców organizacyjnych,
- Redukcja kosztów, zwiększenie efektywności,

Zalety i korzyści wynikające z akredytacji

- Sprzyjanie konkurencyjności szpitali,
- Rozwijanie inicjatyw wewnątrzszpitalnych,
- Aktywizacja działania zespołowego,
- Zwiększanie motywacji personelu, dzięki udziałowi w procesach przygotowawczych, jak i następujących przy akredytacji,
- Zwiększenie aktywności w innych, poza jakością, tematach poprzez różnego rodzaju dyskusje,
- Unaocznienie problemów opieki szpitalnej oraz polityki zdrowotnej regionu poprzez porównanie różnych szpitali.

Typowe czynności procesu akredytacji

1. Do 6 miesięcy przed wizytą szpital zgłasza do Ośrodka Akredytacyjnego chęć poddania się procesowi akredytacji.
2. Po 2 tyg. od otrzymania zgłoszenia Ośrodek Akredytacyjny (OA) wysyła Kwestionariusz Zgłoszenia do szpitala.
3. Do 4 tyg. od otrzymania kwestionariusza wypełnia i odsyła go osoba odpowiedzialna za jakość.
4. Od 2 – 4 miesięcy przed wizytą OA wysyła zawiadomienie o dacie wizyty oraz propozycje planu wizyty.
5. 2 tyg. przed wizytą szpital gromadzi dokumenty i dane konieczne do przeglądu

Czynności stosowane podczas wizyty

- **Przegląd dokumentacji szpitala**
- **Wywiad z kierownictwem** – planowanie strategiczne, alokacja zasobów, koordynowanie działań,
- **Komitet jakości** – prezentacja – w zakresie poprawy jakości świadczeń, wywiad z członkami Komitetu Jakości,
- **Wizytacja oddziałów** – ocena miejsc pobytu pacjenta
  - Przegląd dokumentacji medycznej,
  - Rozmowy z personelem i rozmowy z pacjentami.
- **Wywiady dotyczące specyficznych funkcji** – zarządzanie zasobami ludzkimi, zarządzanie informacją,
- **Sesja końcowa** – końcowe uwagi wizytatorów, obejmujące ocenę wszystkich obserwacji – przekazanie kopii raportu wstępnego

Typy decyzji akredytacyjnych

- **Przyznanie akredytacji** – gdy organizacja w pełni lub w przewyższającym stopniu spełnia wymagania standardów. Status jednostki akredytowanej przyznawany jest na okres trzech lat od daty wizytacji.
- **Odmowa przyznania akredytacji:**
  - Istnieje znaczna niezgodność ze standardami,
  - Po okresie akredytacji warunkowej szpital nie wykazał poprawy,
  - Szpital jest odpowiedzialny za fałszowanie dokumentacji związanej z akredytacją lub podanie nieprawdziwej informacji,
  - Szpital dobrowolnie zrezygnuje z procesu akredytacji.

OPLĄTY ZA AKREDYTACJĘ

15-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, włącznie z wypłatami z zysku, za I kwartał poprzedniego roku, ogłaszanego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" - dla szpitala oraz innego zakładu przeznaczonego dla osób, których stan zdrowia wymaga udzielania całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych, liczącego powyżej 800 łóżek;

11-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1 - dla szpitala oraz innego zakładu przeznaczonego dla osób, których stan zdrowia wymaga udzielania całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych, liczącego od 401 do 800 łóżek;

8-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1 - dla szpitala oraz innego zakładu przeznaczonego dla osób, których stan zdrowia wymaga udzielania całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych, liczącego od 201 łóżek do 400 łóżek;

7-krotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia, o którym mowa w pkt 1 - dla szpitala oraz innego zakładu przeznaczonego dla osób, których stan zdrowia wymaga udzielania całodobowych lub całodziennych świadczeń zdrowotnych, liczącego do 200 łóżek;

W I kwartale 2008 r. wynosiło ono 3050 zł, zatem w 2009 r. wysokość opłaty za przeprowadzenie procedury oceniającej będzie wynosiła odpowiednio: 45 750 zł, 33 550 zł, 24 400 zł i 21.630 zł.

Grupy standardów wymagane przy procesie akredytacji do 2009

1. Zarządzanie ogólne (ZO) – 14
  2. Zarządzanie zasobami ludzkimi (ZZ) – 7
  3. Zarządzanie informacją (ZI) – 17
  4. Kontrola zakażeń szpitalnych (KI) – 6
  5. Prawa pacjenta (PP) – 12
  6. Ocena stanu pacjenta (OS) – 7
  7. Opieka nad pacjentem (OP) – 6
  8. Anestezjologia (AN) – 10
  9. Leki (LI) – 12
  10. Odżywianie (OD) - 6
  11. Ciągłość opieki (CO) – 5
  12. Poprawa jakości (PJ) – 5
  13. Zarządzanie środowiskiem opieki (ŚO) – 9
  14. Izba przyjęć (IP) – 8
  15. Laboratorium (LA) – 6
- Ogółem – 130

NOWE STANDARDY AKREDYTACYJNE

Modyfikacja podejścia do oceny szpitali w zakresie m.in.

- zakażeń szpitalnych i ich oceny,*
- analizy zdarzeń niepożądanych i ich monitorowania,*
- zgłaszania niepożądanych działań leków,*
- systemu jakości w medycznych laboratoriach diagnostycznych i mikrobiologicznych,*
- farmakoterapii z uwzględnieniem ochrony antybiotyków.*

Zestaw Standardów Akredytacyjnych po 2009

150 standardów głównych
oraz 88 podstandardów

1. CIĄGŁOŚĆ OPIEKI - 13 standardów głównych + 2 podstandardy
2. PRAWA PACJENTA - 20 standardów głównych
3. OCENA STANU PACJENTA - 5 standardów głównych + 13 podstandardów
4. OPIEKA NAD PACJENTEM - 6 standardów głównych + 5 podstandardów
5. KONTROLA ZAKAŻEŃ - 7 standardów głównych + 13 podstandardów
6. ZABIEGI I ZNIECZULENIA - 13 standardów głównych + 8 podstandardów
7. FARMAKOTERAPIA - 13 standardów głównych
8. LABORATORIUM - 8 standardów głównych + 4 podstandardy
9. DIAGNOSTYKA OBRAZOWA - 9 standardów głównych
10. ODŻYWIANIE - 5 standardów głównych + 1 podstandard
11. POPRAWA JAKOŚCI - 6 standardów głównych + 12 podstandardów
12. ZARZĄDZANIE OGÓLNE - 11 standardów głównych + 3 podstandardy
13. ZARZĄDZANIE ZASOBAMI LUDZKIMI - 9 standardów głównych
+ 11 podstandardów
14. ZARZĄDZANIE INFORMACJA - 6 standardów głównych + 8 podstandardów
15. ZARZĄDZANIE ŚRODOWISKIEM OPIEKI - 19 standardów głównych
+ 8 podstandardów

Akty prawne dotyczące akredytacji w ochronie zdrowia:

- ◆ **Ustawa z dnia 6 listopada 2008 r. o akredytacji w ochronie zdrowia (Dz.U. z 2009, Nr 52, poz. 418; Nr 76, poz. 641);**
- ◆ **Ustawa z dnia 24 kwietnia 2009 r. Przepisy wprowadzające ustawę o prawach pacjenta i Rzeczniku Praw Pacjenta, ustawę o akredytacji w ochronie zdrowia oraz ustawę o konsultantach w ochronie zdrowia (Dz.U. z 2009, Nr 76, poz. 641);**
- ◆ **Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 6 sierpnia 2009 r. w sprawie Rady Akredytacyjnej (Dz.U. z 2009, Nr 130, poz. 1074);**
- ◆ **Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 31 sierpnia 2009 r. w sprawie procedury oceniającej spełnianie przez podmiot udzielający świadczeń zdrowotnych standardów akredytacyjnych oraz wysokości opłat za jej przeprowadzenie (Dz.U. z 2009, Nr 150, poz. 1216);**
- ◆ **Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 18 stycznia 2010 r. w sprawie standardów akredytacyjnych w zakresie udzielania świadczeń zdrowotnych oraz funkcjonowania szpitali (Dz.Urz.MZ.10.2.24 z dnia 25 stycznia 2010 r.).**